

Hal Moore

ÚDOLÍ STÍNŮ

Bitva v údolí Ia Drang

Literární předloha
ke stejnojmennému filmu
s Melem Gibsonem v hlavní roli

OMNIBOOKS

Tento překlad vychází na základě smlouvy s Random House, divizí
Penguin Random House LLC

Copyright © 1992 by Lt. General H. G. Moore
and Joseph L. Gallo-way
Translation © 2016 Daniel Dominik

ISBN 978-80-87788-72-1 (pdf)

Generálporučík Harold G. Moore (v.v.)
a Joseph L. Galloway

ÚDOLÍ STÍNŮ

Bitva v údolí Ia Drang

OMNIBOOKS

2016

PŘEDMLUVA

V tvých horkých snech jsem bděla u tebe,
slyšíc tě šeptat báje lítých bitev...

Shakespeare, *Král Jindřich IV.*, díl I., jednání II., obraz 3

Toto je příběh o čase a vzpomínkách. Čas byl rok 1965, rozdílný, předělový rok, kdy v Americe jedna éra končila a druhá začínala. V té době jsme mnoha způsoby pocítovali, že se naše životy náhle a dramaticky mění a s odstupem čtvrtstoletí o tom nemáme pochyb. Byl to rok, kdy se Amerika rozhodla zasáhnout do složitých vztahů v podivném a vzdáleném Vietnamu. Byl to rok, kdy jsme šli do války. V tradičním, širším slova smyslu, kdy znamenalo „my“, kdo šli do války, my všichni Američané. Ačkoliv po pravdě řečeno, v té době velká většina z nás neměla ani povědomí a tím méně zájem o to, co se začínalo tak daleko odehrávat.

Takže tento příběh je o menší a konkrétní skupině „nás“ z této věty, o prvních amerických bojových jednotkách, které se nalodily na transportní loď z druhé světové války a odpluly na to téměř neznámé místo. Měli jsme vybojovat první velkou bitvu v konfliktu, který se potáhne deset let a téměř zničí Ameriku, stejně jako zničí Vietnam.

Kampaň v Ia Drang znamenala pro válku ve Vietnamu to, co pro druhou světovou válku představovala občanská válka ve Španělsku: zkoušku kostýmů; místo, kde obě strany testovaly, ověřovaly a vylepšovaly nové válečné taktiky, postupy a zbraně. A obě strany se prohlašovaly za vítěze a získávaly lekce, některé z nich nebezpečně zavádějící, což se odrazilo v desetiletí krvavých bojů a trpkých obětech, které měly přijít.

Je to o tom, co jsme dělali, viděli a vytrpěli během čtyřiatřicetidenní operace v údolí Ia Drang na centrální vysočině Jižního Vietnamu v listopadu 1965, kdy jsme byli mladí, sebejistí a vlastenečtí. A naši krajané věděli o našich obětech jen málo a ještě méně se o ně zajímali.

Další vojenský dějepis, říkáte? Ne tak docela, protože na mnohem důležitějších úrovních to je milostný příběh, vyprávěný našimi slovy a činy. Byli jsme dětmi padesátých let a šli jsme tam, kam nás poslali, protože jsme milovali svou zemi. Většina z nás byli odvedenci, ale byli jsme hrdí, že máme příležitost sloužit své vlasti stejně, jako naši otcové sloužili v druhé světové válce a naši starší bratři v korejské válce. Byli jsme členy elitní experimentální

bojové divize vycvičené na příkaz prezidenta Johna F. Kennedyho v novém druhu aeromobilního boje.

Těsně před odjezdem do Vietnamu nám armáda přidělila historické insignie 1. divize kavalérie a my si všichni hrdě přišli na ramena žlutočerné nášivky se siluetou koňské hlavy. Šli jsme do války, protože nás o to požádala naše země, protože nám to náš nový prezident Lyndon B. Johnson přikázal, ale hlavně jsme měli pocit, že je to naše povinnost. Že je to jakýsi druh lásky.

Další druh mnohem nadpřirozenější lásky se k nám dostavil nezávan na bojišti. Tak jak se to stává na bojištích všech válek, ve kterých člověk kdy bojoval. Na tom depresivním pekelném místě, kde je smrt stálým společníkem, jsme zjistili, že se navzájem milujeme. Zabíjeli jsme jeden pro druhého, umírali jsme jeden pro druhého a jeden pro druhého jsme truchlili. Časem jsme se začali milovat jako bratři. V boji se náš svět zmenšil na muže po naší pravici a levici a na nepřítel vřady všude kolem. Rozhodovali jsme navzájem o svých životech a naučili jsme se sdílet své obavy, naděje a sny tak snadno, jako jsme sdíleli to málo dobrého, co nás potkalo.

Byli jsme děti padesátých let a mladí, oddaní stoupenci Johna F. Kennedyho z počátku šedesátých let. Řekl světu, že Američané při obraně svobody „zaplatí jakoukoliv cenu, ponese jakékoliv břemeno a vypořádají se se všemi obtížemi“. My jsme byli záloha za tuhle nákladnou smlouvu, ale když jsme slib plnili, muž, který ji podepsal, zde už nebyl. John F. Kennedy na nás čekal na kopci na Arlingtonském národním hřbitově a v dobách, kdy jsme přicházeli po tisících, abychom vyplnili jeho svahy bílými mramorovými náhrobky, jsme se ptali šumícího větru, zda je toto opravdu budoucnost, kterou si pro nás představoval.

Mezi námi byli staří veteráni, ostřílení rotmistři, kteří bojovali za druhé světové války v Evropě a v Pacifiku, kteří přežili mrazivé peklo korejské války, a nyní si plánovali přidat na svou nášivku bojové pečoty další hvězdu. Byli tam rekruti z pravidelné armády, mladí muži z amerických městeček, kterým jejich otcové řekli, že se naučí kázni a že se z nich v armádě stanou praví muži. Byli tam další mladí muži, kteří si vybrali možnost odpykat si trest raději v armádě než ve vězení. Soudci tomu nyní říkali alternativní tresty. Ale většinou to byli odvedenci, devatenáct, dvacet let staří chlapi shromáždění po celé Americe místní odvodní komisí, aby si odsloužili dva roky v zeleném. Vojíní dostávali žold 99,37 dolaru měsíčně, praporčíci 343,50 měsíčně.

Veleli nám absolventi West Pointu a mladí poručíci, kteří prošli výcvikovým kurzem pro záložní důstojníky na univerzitách Rutgers, Citadela a dokonce Yale. Vyslyšeli Kennedyho výzvu. Byli tam mladí příslušníci mužstva a poddůstojníci, kteří prošli přípravným kurzem pro důstojníky a objevili se jako čerství důstojníci. Všichni se nervózně usmívali, když se seznámili se statistikou, která měřila životnost poručíků v boji ve vteřinách a minutách, nikoliv hodinách. Naši poručíci brali 241,20 dolarů měsíčně.

Údolí stínů

Ročník 1965 vycházel ze staré Ameriky, národa, který navždy zmizel v kouři, jenž stoupal z bojišť v džungli, kde jsme bojovali a krváceli. Země, která nás vyslala do války, tady už nebyla, aby nás přivítala doma. Už neexistovala. Vyslyšeli jsme volání prezidenta, který již nežil, a poslouchali jsme rozkazy jiného prezidenta, jenž bude vyhnán z úřadu a pronásledován válkou, kterou vůbec nezvládl.

Mnoho našich krajanů začalo nenávidět válku, ve které jsme bojovali. Nejvíce ji nesnášeli ti profesionálně citliví lidé, ale nakonec neměli dost citu na to, aby rozlišovali mezi válkou a vojáky, kteří dostali rozkaz v ní bojovat. Strašně nás nenáviděli a my padali k zemi v křížové palbě, jak jsme to poznali v džungli.

V těch dobách se na naše boje zapomínalo, naše oběti se zlehčovaly a veřejně se zpochybňoval náš zdravý rozum a schopnost žít ve slušné americké společnosti. Teď jsme zírali na své mladé zestárlé tváře zjizvené a vyzáblé horečkou, horkem a probdělými nocemi, ztracení a prokletí cizinci, znehynbělí na žloutnoucích fotografiích zastrčených v krabici od bot spolu s našimi medailemi a stužkami.

Změnili jsme své životy, našli si práci nebo svobodné povolání, oženili se, vychovávali rodiny a trpělivě jsme čekali, až se Amerika zase vzpamatuje. Jak roky mýjely, vyhledávali jsme se a zjišťovali jsme, že skoro zapomenutá hrdost na službu v armádě je společná těm, kdo s námi to všechno sdíleli. Jen s nimi a s nikým jiným jsme mohli mluvit o tom, co se tam opravdu stalo, o tom, co jsme viděli, co jsme dělali a co jsme přežili.

Věděli jsme, jaký Vietnam byl, jak jsme vypadali a jednali, mluvili a páchli. Nikdo jiný v Americe to nevěděl. Hollywood to pokaždé pojal špatně a rýpal pokřivenými politickými noži v kostech našich mrtvých bratrů.

Takže znovu a opravdu naposledy: je to o tom, jak to všechno začalo, jaké to bylo, co to pro nás znamenalo, co jsme znamenali jeden pro druhého. Nebyl to film. Když bylo po všem, mrtví nevstali, neoprášili se a neodkráčeli. Ranění si prostě neumyli červenou barvu a nežili dál nezranění. Ti, kdo zázračně vyvázli bez škrábnutí, nebyli rozhodně nedotčeni. Ani jeden z nás neopustil Vietnam jako ten stejný mladý muž, který sem přijel.

Tento příběh je tedy naší závětí a naší poctou 234 mladým Američanům, kteří v roce 1965 zemřeli po našem boku během čtyř dnů na přistávacích zónách X-Ray a Albany v Údolí stínů. To bylo více Američanů, než padlo v jakémkoliv pluku, jižanském nebo severanském, v bitvě u Gettysburgu. A mnohem více, než jich padlo v boji během celé války v Zálivu. Další sedmdesát našich kamarádů zemřelo v Ia Drang v urputných šarvátkách před velkou bitvou v zónách X-Ray a Albany. Všech 305 jmen včetně jednoho pilota je vyryto na třetím panelu napravo od vrcholu, Panel 3-východ, Památníku veteránů z Vietnamu ve Washingtonu D. C. a v našich srdcích. Je to také příběh

trpících rodin, jejichž životy byly natrvalo otřeseny smrtí otců, synů, manželů a bratrů v tom údolí.

I když ti, kdo válku nikdy nezažili, nemusí chápat naši logiku, tento příběh je také poctou stovkám mladých mužů 320., 33., a 66. pluku Vietnamské lidové armády, kteří na tom místě zemřeli naší rukou. I oni bojovali a zemřeli hrdinsky. Byli respektovaným nepřítelem. My, kdo jsme je zabili, se modlíme, aby z toho divokého a opuštěného místa, kde jsme je zanechali, vyzvedli jejich kosti a přenesli je domů k slušnému a čestnému pohřbu.

Tohle je náš i jejich příběh. Protože jsme bývali vojáci a mladí muži.

Jdeme do války

1

V ZÁPALU BITVY

Nemůžete si vybrat bojiště,
Bůh ho vybere za vás;
Můžete ale vztyčit vlajku,
kde vlajka ještě nikdy nevlála.

Stephen Crane, *Barvy*

Malá krvavá díra v zemi přeplněná muži byla velitelským stanovištěm roty Charlie kapitána Boba Edwardse. Na červenohnědé hlíně ležel zkroucený rotmistr Hermon Hostuttler zabítý kulkou z AK-47, která ho zasáhla do hrdla. Příkrčený radista Ernest Paolone krvácel z levého předloktí. Vedle Paoloneho se choulili dělostřelecký návodčí rotmistr James Castleberry a jeho radista vojín Ervin Brown. Kapitán Edwards seděl zhroucený s průstřelem levého ramene a podpaždí, nebyl schopen pohybu a krvácel. Zdravou rukou si tiskl k uchu sluchátko rádia. Nepřátelský kulometník měl na všechny výhled z vrcholu obřího mraveniště vzdáleného necelých deset metrů.

„Leželi jsme tam a sledovali, jak kulky buší do hlíny nízkého ochranného valu navršeného kolem díry,“ vzpomíná Edwards. „Nevěděl jsem, jak moc jsem zraněný, jen že nemůžu vstát, a nemůžu vlastně nic dělat. Velitelé čet, s nimiž jsem byl v rádiovém kontaktu, poručík William Franklin po mé pravici a poručík James Lane po Franklinově pravici nadále hlásili, že jsou pod palbou, ale nikdo u nich neprorazil. Věděl jsem, že mé druhé dvě čety jsou ve špatném stavu a nepřítel pronikl k mému velitelskému stanovišti na vzdálenost hou granátem.“

Zuřivý útok více než pěti stovek vojáků pravidelné severovietnamské armády přímo zasáhl dvě Edwardsovy čety, řídkou linii padesáti příslušníků kavalérie. Byli jediní, kdo stáli brzy ráno 15. listopadu 1965 mezi nepřítelem a velitelským praporem umístěným v shluku stromů na přistávací zóně X-Ray v údolí Ia Drang na centrální vrchovině Jižního Vietnamu.

Amerika na tom vzdáleném místě pomalu, ale neúprosně sklouzávala do války. Do té doby se během „období poradců“, která právě skončila, počítaly

oběti na naší straně po jedné nebo po dvou, a když začátkem tohoto roku dorazili na bojiště mariňáci, tak po čtyřech a pěti. Nyní začal počet padlých značně narůstat. Tady, v zalesněném údolí pod osm set metrů vysokými útesy pohoří Chu Pong, které se táhlo deset kilometrů do Kambodže, umírali po celých skupinách. Nově přichází 1. divize kavalérie (aeromobilní) již zasáhla do dění a smělý plán severovietnamského brigádního generála Chu Huy Mana na obsazení Centrální vysočiny zmařila. Nyní bylo jeho cílem vtáhnout Američany do boje, zjistit, jak bojují, a naučit své muže, jak je zabít.

Jeden početně neúplný prapor měl tu troulalost přistát vrtulníky přímo v srdci Manova základního tábora, historické svatyně tak vzdálené od všech cest, že v předchozích dvaceti letech ani francouzská, ani jihovietnamská armáda do ní neriskovaly průnik. Můj 1. prapor 7. divize kavalérie americké armády v počtu 450 mužů přišel do Ia Drang hledat problémy a tady jsme jich našli víc, než bylo zdravo. Dva pluky pravidelné Lidové armády, více než dva tisíce mužů, se ve své svatyni o kus dál přeskupovaly, odpočívaly a připravovaly se k obnově bojových operací potom, co jsme je předchozího dne zaskočili. Velitelé generála Mana reagovali rychle a zuřivě, a teď jsme bojovali o život.

Jeden z mužů kapitána Edwardse, specialista Arthur Viera si pamatuje každou vteřinu agonie roty Charlie. „Střelba byla velmi hlasitá. Měli jsme problémy na pravé straně. Poručík Neil Kroger se uprostřed toho všeho postavil. Myslel jsem si, že je to docela dobré. Volal na mne. Zvedl jsem se, abych ho slyšel. Křičel, abych jim pomohl krýt levý sektor.“

Viera dodává: „Běžel jsem k němu a ve chvíli, kdy jsem k němu dorazil, byl už mrtvý. Vydržel naživu půl hodiny. Poklekl jsem vedle něj, sundal mu psí známku a dal si ji do kapsy u košile. Začal jsem znovu pálit z granátometu M-79 a pak mě trefili do pravého lokte. M-79 vylétl do vzduchu, mě to srazilo k zemi a padl jsem dozadu na mrtvého poručíka. Levou rukou jsem střílel z pětačtyřicítky. Pak jsem dostal zásah do krku a kulka prošla skrz. Nemohl jsem mluvit ani vydat jakýkoliv zvuk.“

Zvedl jsem se a pokusil se zaútočit, ale postřelili mě potřetí. Koupil jsem to do pravé nohy a znovu mě to srazilo k zemi. Kulka mě zasáhla do nohy nad kotníkem, pronikla vzhůru, vyšla ven a pak mi vnikla do podbřišku a skončila v zádech kousek od páteře. V tu chvíli nade mnou vybuchly dva granáty a zasáhly mě do obou nohou. Natáhl jsem levou ruku a dotkl se střepiny granátu v levé noze a bylo to, jako bych sáhl na do ruda rozžhavený uhlík. Ruka mi jen zasyčela.“

Když Boba Edwardse trefili, mluvil zrovna rádiem se svým výkonným důstojníkem, poručíkem Johnem Arringtonem, který na velitelství praporu právě sháněl zásoby, a žádal ho, aby přišel dopředu a převzal velení roty Charlie. Edwards říká: „Arrington došel k mému velitelskému stanovišti a poté, co se mnou vleže na okraji zákopu chvíli mluvil, byl také zasažen a raněn.“

Měl obavy, že je zranění dost vážné a řekl mi, abych vyřídil jeho manželce, že ji miluje. Pomyslel jsem si: ‚Copak neví, že jsem taky těžce zraněný?‘ Dostal to do levé ruky, kulka prošla hrudníkem a škrábla plíci. Měl bolesti, ale trpěl potichu. Mohl v sobě mít i nějaké střepiny z M-79, který nepřátelé očividně ukořistili a pálili z něj do stromů nad námi.“

Nyní se nepřítel blížil ke 2. četě poručíka Johna Lanceho. Bylo v ní i několik přeživších z 1. čtyř poručíka Krogera a přesouvala se k okopu Boba Edwardse. Clinton Poley byl nabíječem Jamese Comera, střelce z jednoho z kulometů M-60 poručíka Geoghegana.

Poley říká: „Když jsem vstal, něco mě tvrdě zasáhlo zezadu do krku, hlava mi poskočila dopředu a přilba se mi skutálela do okopu. Myslel jsem si, že se za mne proplížil nějaký chlap a praštil mě pažbou, taková to byla pecka. Nikdo tam nebyl; byl to náraz kulky ze strany nebo zezadu. Dal jsem si na to obvaz a přilba ho pomáhala udržovat na místě. Vstal jsem, znovu se rozhlédl a vpředu napravo jsem spatřil čtyři nepřátele s karabinami. Řekl jsem Comerovi, aby namířil víc napravo. Potom jsem uslyšel výkřik a myslel jsem si, že je to poručík Geoghegan.“

Tou dobou byl poručík Geoghegan už mrtvý. Jeho rotmistr Robert Jemison ho viděl padnout, když se snažil pomoci raněnému muži. „Willie Godboldt byl deset metrů napravo ode mne, utrpěl zranění a začal volat: ‘Pomozte mi někdo!’ Zavolal jsem: ‘Jdu pro něj!’ Poručík na mne zakřičel: ‘Ne, já jdu.’ Vylezl z okopu, aby Godboldtovi pomohl, a hned ho zastřelili.“ Jen pět dní po svých čtyřiaadvacátých narozeninách, John Lance Geoghan, jediné dítě hrdých a zbožňujících rodičů, manžel Barbary a otec šestiměsíční Camille, ležel ve vysoké trávě červené hlíně údolí Ia Drang zasažený do hlavy a zad. Než se k němu dostala pomoc, Willie Godboldt zemřel.

Rotmistr Jemison, který pomáhal v korejské válce odrazit pět čínských divízi u Chipyong-ni, nyní koupil kulku do žaludku, ale pokračoval v boji. O dvacet minut později přišel rozkaz, aby každá četa odpálila barevný kouřový granát a označila jimi své pozice pro dělostřelectvo a letecké útoky. Jemison vstal, aby jeden hodil, a znovu ho trefili. Tentokrát ho srazila k zemi kulka do levého ramene. Znovu vstal, již pomaleji a pokračoval ve střelbě z M-16. Bojoval, dokud nebyl zasažen potřetí. „Byla to dávka z automatické zbraně. Zasáhla mě do pravé paže a rozsekala mi zbraň na kusy. Zbyla z ní jen plastová pažba. Další kulka rozbila sponu na popruhu pod bradou a srazila mi přilbu. Zasáhla mě tak tvrdě, že jsem myslel, že mi zlomila krk. Smetla mě k zemi. Když jsem vstal, nic tam nebylo. Žádná zbraň, žádné granáty, prostě nic.“

Už skoro hodinu, celou věčnost, pálili Comer a Poley asi deset metrů nalevo od Jemisona z kulometu M-60. „Před náš okop dopadl granát. Comer zařval: ‚K zemi!‘“ a odkopl ho kousek dál. Vybuchl. Tou dobou jsme byli už skoro bez munice a zbraň se zasekla. V oblaku kouře a prachu jsme vyrazili doleva

ve snaze najít další postavení 2. čety. Tehdy jsem byl zasažen do hrudníku a celkem tvrdě jsem spadl na zem.“

Poley dodává: „Vstal jsem a pak jsem dostal zásah do boku a znovu jsem padl k zemi. Ve vysoké trávě jsme ztratili s Comerem kontakt. Už jsme přišli o nosiče střeliva vojína Charleyho Coliera, který padl předchozí den. Bylo mu teprve osmnáct a ve Vietnamu byl jen pár dní. Zvládl jsem uběhnout jen dvacet metrů v kuse třikrát za sebou a konečně jsme dorazili k části minometné čety. Nějaký rotmistr určil dva chlapy, aby mi pomohli přes průsek na velitelství praporu u velkého mravenišť. Lékař praporu, kapitán, mi poskytl první pomoc.“

Mezitím byl Viera svědkem hrůzných scén: „Všude kolem byli nepřátelé; nejméně několik stovek jich procházelo tři nebo čtyři minuty kolem. Zdálo se to spíše jako tři nebo čtyři hodiny. Dobíjeli kulometem naše raněné, smáli se a chichotali. Věděl jsem, že mě zabijí, když uvidí, že jsem naživu. Jakmile se přiblížili, hrál jsem mrtvého. Nechal jsem oči otevřené a zíral na malý strom. Věděl jsem, že mrtví mírají otevřené oči.“

Viera pokračuje: „Pak ke mně přišel jeden severní Vietnamec, nakopl mě a já se převalil. Zřejmě si myslel, že jsem mrtvý. Krvácel jsem z úst, ruky a nohou. Vzal mi hodinky a pistoli pětačtyřicítka a pokračoval v chůzi. Sledoval jsem je, jak sbírají všechny naše zbraně; pak se vrátili, odkud přišli. Pamatuji si dělostřelecké granáty, pumy a napalm všude kolem, skutečně dost blízko mě. Otřásalo to zemí pode mnou. Ale dopadalo to také na nepřátelské vojáky.“

Tohle vše a mnohem více se odehrálo 15. listopadu 1965 mezi 6.50 a 7.40. Agónie roty Charlie nastala na linii dlouhé asi sto třicet metrů. Ale muži bojovali a umírali na třech stranách našeho slabě obsazeného perimetru. Uprostřed něj jsem držel životy všech těchto mužů ve svých rukou. Těžce zraněný kapitán Edwards teď rádiem žádal o posily. Jediné zálohy, které jsem měl, byla průzkumná četa, dvaadvacet mužů. Byl útok na rotu Charlie hlavní nepřátelskou hrozbou? Útok teď směřoval také na rotu Delta a sloučené minometné pozice. Zdráhavě jsem řekl kapitánovi Edwardsovi, že jeho rota bude muset prozatím bojovat sama.

Vřava bitvy byla neuvěřitelná. Pušky, kulometry, minometry a granáty rachotily, práskaly a bouchaly. Dvě baterie houfnic ráže 105 mm, dvanáct velkých děl umístěných na jiné přistávací zóně vzdálené osm kilometrů, páliło nonstop. Granáty vybuchovaly necelých padesát metrů od kruhu mělkých okopů.

Vedle mě na velitelství praporu vysílal letecký návodčí Charlie Hastings speciální kód „zložený šíp“, znamenající „americké jednotce hrozí porážka“. Během krátké chvíle byly všechny dostupné stíhací bombardéry v jižním Vietnamu naskládány na obloze od dvou tisíc metrů v třisetmetrových odstupech po deset tisíc metrů a čekaly na svou chvíli, aby mohly shodit na bojiště pumy a napalm.

Údolí stínů

Mezi svými rotmistry jsem měl veterány tří válek - muže, kteří během invaze seskočili padákem do Normandie a přežili válku v Koreji, a tyto staré bojovníky šokovalo barbarství a pekelný hluk boje. Místo zabíjení zakrývaly dusivé oblaky kouře a prachu. Měli jsme sucho v ústech a žaludky se nám obracely strachy, a nepřítel stále přicházel, jedna vlna za druhou.

KOŘENY KONFLIKTU

Podle mého názoru se v minulosti nikdy nemohl nalézt způsob jak zabránit taseňí meče.

Generál Ulysses S. Grant

Měsíc manévrování, útoků, ústupů, návnad, pastí, přeпадů a krvavé řezničiny v údolí Ia Drang na podzim roku 1965 byl skutečným úsvitem vietnamské války, dobou, kdy se dvě proti sobě stojící armády navzájem měřily. Severovietnamští velitelé měli v sobě hluboce zakořeněný strach, že zkušenosti, které získali před deseti lety bojem a porážkou Francouzů, jsou ve srovnání s technicky vyspělejšími zbraněmi a revoluční aeromobilní taktikou, kterou na nich nyní Američané testovali, už zastaralé.

Severovietnamci chtěli, aby jejich pěšáci ochutnali, jak tyto zbraně koušou a našli způsob, jak je zneutralizovat. Veleli jim vtáhnout nově přichozí Američany do boje a najít mezery v jejich myšlení, které by umožnily armádě rolníků třetího světa, jež se přesouvala pěšky a bojovala na vzdáleném konci dva měsíce dlouhého zásobovacího řetězce nosičů, nejen přežít a vytrvat, ale nakonec i převládnout ve válce, která pro ně vstupovala do nové fáze.

První divize letecké kavalérie se zrodila z odhodlání prezidenta Johna F. Kennedyho, že se americká armáda, která po desetiletí cvičila a zbrojila na třetí světovou válku, jež se odehraje na pláních Evropy, musí připravit na vybojování řady malých špinavých válek v neprozkoumaných částech světa. K tomu dal Kennedy americkým speciálním jednotkám velení – a zelený baret, kterým se jejich příslušníci odlišovali. Speciální jednotky byly dobré v tom, co dělaly - v protipartyzánské válce -, ale zcela jasně nebyly vojenskými útvary, které by se měly vypořádat s prapory a pluky vojáků komunistických pravidelných armád. Stejně tak k tomu nebyly vhodné divize pravidelné pěchoty americké armády, závislé na silnicích a stereotypně zaměřené na válku v Německu. Muselo se vytvořit něco nového a naprosto odlišného, co by mohlo čelit výzvam džungle v Indočíně.

Co by to mělo být? Nikdo si tím nebyl absolutně jistý, kromě kliky mladých plukovníků a brigádních generálů skrývajících se v nitru výzkumné a vývojové divize v Pentagonu, která měla nápad, sen, a několik let si s ním pohrávala.

Šéfem výzkumu a vývoje v armádě byl v létě roku 1957 generálporučík James Gavin, který si vysloužil slávu a rychlé povýšení v druhé světové válce s 82. výsadkovou divizí. Měl vizi nové bojové jednotky, kterou v klíčových článcích popisoval jako „kavalérii a tím nemyslím tu na koních“. Jeho vize se soustředila na vrtulníky, ty nemotorné čmeláky, kteří měli svůj omezený debut v Koreji, kde hlavně přepravovaly raněné po dvou do týlu.

Gavinovým snem bylo, že jednoho dne budou větší, rychlejší a lepší vrtulníky dopravovat pěchotu do boje, navždy ji osvobodí od útrap terénu a umožní, aby válka postupovala rychlejším tempem, než zvládneme pěšky. Věřil, že vrtulníky mají možnost udělat nepřátelskému veliteli z bojiště trojrozměrnou noční můru.

Jeho sen nadšeně sdílel brigádní generál Hamilton Howze, šéf armádního letectva a další pionýři, jako plukovníci John Norton, Georg Seneff, John Tolson, Bob Williams a Harry Kinnard. Druhá světová válka prokázala, že výsadkářská válka má svá omezení a nevýhody, ale aeromobilní válka dokáže mnohé z nich vyřešit, pokud ne všechny.

V půli roku 1962 se ministr obrany Robert McNamara, uskutečňující vizi prezidenta Kennedyho, chopil myšlenky aeromobility. Přikázal armádě, aby rozhodla, jestli nový vrtulník UH-1 Huey, velký transportní vrtulník CH-47 Chinook a jejich odvozené typy ve vrtulníkovém letectvu mají na bojišti budoucnosti využití.

Vznikla Komise pro koncepci aeromobility a brzy poté se v únoru 1963 ve Fort Benningu zrodila 11. letecká útočná divize (testovací) pod velením brigádního generála Harryho Kinnarda. Aktivovala se 10. letecká transportní brigáda (testovací) pod velením plukovníka Delberta Bristola a dále se vytvořila Letecká skupina (testovací) pod velením plukovníka Phipa Seneffa. Vše měla zhodnotit testovací, hodnotící a kontrolní skupina pod velením brigádního generála Boba Williamse. Tyto skupiny se ve Fort Benningu nesetkaly s žádným byrokratickým odporem nebo potížemi. Novým zástupcem velitele byl brigádní generál John Norton.

11. útočná letecká divize začala úplně od nuly s pouhými třemi tisíci muži pro individuální výcvik aeromobility v jednotkách o velikosti čtyři a roty. V červnu k ní armáda přidala další dvě brigády, pěchotu, dělostřelectvo a podpůrné jednotky a začala s výcvikem taktiky pro jednotky o velikosti praporu, brigády a divize.

Tou dobou se Amerika ještě neotřepala z šoku ze zavraždění prezidenta Kennedyho a teprve začínala hodnotit muže, který se měl stát jeho nástupcem - Lyndona Johnsona. Prvním legislativním kolečkem právě procházel Johnsonův návrh programu Great Society, který měl změnit Ameriku, a to byla jeho hlavní agenda. Ale problémy v Jižní Vietnamu nemizí a ve volebním roce se nemohou jen tak přehlížet.

Země zvaná „Vít-nam“ už začínala v nitru Lyndona Johnsona hlodat. Nebylo to místo, které by si vybral, aby se postavil komunistům. Když se Francouzi v roce 1954 třásli strachy na pokraji strašlivé porážky v Dien Bien Phu a poradci prezidenta Eisenhowera debatovali o výhodách a nevýhodách amerického zásahu v Indočíně, intervenci s možným jaderným úderem, tehdejší senátor Johnson se proti takovému bláznovství rázně postavil. Byl proti jakékoliv válce na asijském kontinentu.

Nicméně zdědil nejen Kennedyho hyperaktivní zahraniční politiku, ale také jeho hlavní poradce posměšně zvané „Harvardi“. Během tisíce dnů Kennedyho vlády si národ prošel debaklem v Zátoce sviní, krizí kolem Berlínské zdi, kubánskou raketovou krizí a napětím kolem malého nevýznamného království Laos. Pár dnů předtím, než Kennedy zemřel vrahovou kulkou, pučisté sesadili a zavraždili Ngo Dinh Diema, autokratického vládcce Jižního Vietnamu. V puči schváleném, pokud ne přímo financovaném, Washingtonem.

Kennedyho nástupce, ve funkci nový a vstupující do volebního roku, si nemohl dovolit být považovaný za měkkého vůči komunistům. Prezident Johnson schválil pomalý, ale trvalý nárůst počtu amerických poradců v Jižním Vietnamu.

V létě 1964 padla důležitá rozhodnutí také v Hanoji, hlavním městě komunistického Vietnamu. Ve vedení armády a v předsednictvu komunistické strany prosadila skupina mladých důstojníků eskalaci války za osvobození jižní poloviny země. Argumentovali tím, že prosté pokračování v poskytování zbraní, střeliva a další podpory partyzánskému Vietkongu prostě nestačí. Podle nich nastal čas zasáhnout na jižních bojištích s pluky a divizemi pravidelné Lidové armády Severního Vietnamu.

Zdůvodňovali to tím, že lépe vyzbrojení, vycvičení a motivovaní vojáci proniknou do Jižního Vietnamu a zahájí údery proti slabé a nemotivované jihovietnamské armádě. V krátké době zemi a lid jižně od 17. rovnoběžky osvobodí. Zkušený generál Vo Nguyen Giap proti návrhu eskalace energicky protestoval jako uspěchanému a předčasnému a naléhal, aby se pokračovalo v partyzánské válce, která se jevila jako stále úspěšnější.

Prezident Ho Či Min se přiklonil na stranu zastánců eskalace a nejvyšší armádní velení navrhlo pro období sucha roku 1965 smělý plán. Postaví se tři nové pluky v plné síle, vycvičí se, vyzbrojí a pošlou se po Ho Či Minově stezce přes území Laosu a Kambodže na jih, aby provedly překvapivou podzimní ofenzivu, která začne na vzdálené Centrální vysočině a možná skončí v Saigonu.

Hanojští vojenští plánovači si představovali klasickou kampaň vedoucí k rozdrčení armády Vietnamské republiky (ARVN), která by měla začít v říjnu 1965 po období dešťů v horách a pláních provincie Pleiku. Oblehnou tábor amerických speciálních jednotek v Plei Me s dvanácti americkými poradci a více než čtyřmi stovkami horalských žoldnéřů.